

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาบทบาทการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาส

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ศึกษา ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาสมีสถานอนามัยทั้งหมด 111 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานโรคติดต่อโดยตรงประจำสถานอนามัย แห่งละ 1 คน เป็นจำนวน 111 คน

เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามของผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และแนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรค (กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (2547) ประกอบด้วย 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สายงานที่ปฏิบัติ เป็นข้อคำถามแบบปลายปิด และเปิด

ส่วนที่ 2 บทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมโรคชุกชุมของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาสเป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดระดับการปฏิบัติงาน 5 ระดับ ประกอบด้วยบทบาทในการปฏิบัติงาน ดังนี้ บทบาทด้านการบริหารจัดการ ด้านการเฝ้าระวังโรค ด้านการให้ความรู้ ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุมพาหะนำโรค

ใช้การวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) ใช้แนวทางการสร้างตามแบบวัดทัศนคติของลิเคอร์ต (Likert type scale) โดยมี 5 ตัวเลือก อ้างใน (พรชัย เลิศหลาย, 2543, หน้า 42) และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

บทบาทที่ปฏิบัติจริง	มากที่สุด	ร้อยละ 75-100	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
	มาก	ร้อยละ 50 -74	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
	ปานกลาง	ร้อยละ 25 -49	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
	น้อย	ร้อยละ 1 - 24	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
	ไม่ปฏิบัติ	ร้อยละ 0	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

เกณฑ์การจัดระดับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในการป้องกันควบคุมก่อนเกิดโรคซิคุนกุญาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาส โดยการประเมินค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 3 ระดับ กำหนดช่วงการวัดดังนี้ (Daniel, 1991, P. 7) อ้างใน (พรชัย เลิศหลาย, 2543, หน้า 42)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงของการวัด}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

ระดับของบทบาท
คะแนนเฉลี่ย 1.00 -2.33 บทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 บทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 บทบาทปฏิบัติจริงอยู่ในระดับสูง

ส่วนที่ 3 บทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมโรคซิคุนกุญาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาส เป็นข้อคำถามแบบมาตรวัดระดับการคาดหวัง 5 ระดับประกอบด้วยบทบาทในการคาดหวัง ดังนี้ บทบาทด้านการบริหารจัดการ ด้านการเฝ้าระวังโรค ด้านการให้ความรู้ ด้านการประสานงาน และด้านการควบคุมพาหะนำโรค

ใช้การวัดแบบประเมินค่า (Rating scale) ใช้แนวทางการสร้างตามแบบวัดทัศนคติ ของลิเคอร์ต (Likert type scale) โดยมี 5 ตัวเลือก อ้างใน (พรชัย เลิศหลาย, 2543, หน้า 42) และมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

บทบาทที่คาดหวัง	มากที่สุด	ร้อยละ 75-100	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
	มาก	ร้อยละ 50 -74	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
	ปานกลาง	ร้อยละ 25 -49	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
	น้อย	ร้อยละ 1 - 24	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
	ไม่คาดหวัง	ร้อยละ 0	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

เกณฑ์การจัดระดับบทบาทที่คาดหวังในการป้องกันควบคุมก่อนเกิดโรคซิคุนกุญาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานอนามัย จังหวัดนราธิวาส โดยการประเมินค่าเฉลี่ย แบ่งเป็น 3 ระดับ กำหนดช่วงการวัดดังนี้ (Daniel / 1991 / 7) อ้างใน (พรชัย เลิศหลาย, 2543, หน้า 42)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ช่วงของการวัด}} = \frac{5-1}{3} = 1.33$$

ช่วงของการวัด 3

ระดับของบทบาท

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับสูง

แบบสัมภาษณ์เมื่อสร้างเสร็จแล้วมีการทดสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญนางสาวอารี อ่องสว่าง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส และ นายคัม บุนยรอด อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาสาธารณสุขชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงและความถูกต้องตามเนื้อหา การใช้ภาษา และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยเลือกทดสอบแบบสอบถามในกลุ่มเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานควบคุมโรคติดต่อ ประจำสถานอนามัยในอำเภอไม้แก่น อำเภอมายอ และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 คน จากนั้นมาหาค่าความเชื่อมั่นตามแบบสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาส์ (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นบทบาทที่ปฏิบัติจริงเท่ากับ 0.9154 และค่าความเชื่อมั่นบทบาทที่คาดหวังเท่ากับ 0.9766

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือส่ง ถึงสำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง ในจังหวัดนราธิวาส เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้ และขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับอำเภอเป็นผู้ประสานในการแจกจ่ายแบบสอบถามแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานโรคติดต่อประจำสถานอนามัยในการให้ข้อมูล และรวบรวมส่งให้ผู้วิจัย

2. ผู้วิจัยได้ชี้แจงรายละเอียดของข้อมูลแก่ผู้ประสานในแต่ละอำเภอเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดของข้อมูลในแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างที่เก็บ

3. หากกรณีแบบสอบถามกลับมาไม่หมด ผู้วิจัยติดต่อทางโทรศัพท์กับผู้ประสานโดยขอหมายเลขโทรศัพท์มือถือ เพื่อติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างโดยตรง โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามทางอีเมล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การพรรณนาข้อมูลต่าง ๆ ได้แก่

1.1 เพศ

1.2 อายุ

1.3 สายงานที่ปฏิบัติ

1.4 บทบาทที่ปฏิบัติจริง บทบาทที่คาดหวัง ใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริง และบทบาทที่คาดหวัง ระหว่างกลุ่ม ใช้สถิติ t-test และ F-test

3. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ใช้สถิติ Paired t-test

การพิทักษ์สิทธิตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงการปฏิบัติบนพื้นฐานของจริยธรรม 3 ด้าน คือ หลักในการเคารพในส่วนบุคคล หลักผลประโยชน์และไม่ก่อให้เกิดอันตราย และหลักยุติธรรม โดยตระหนักถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้ที่เข้าร่วมวิจัยในครั้งนี้ และเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลด้านลบต่อผู้เข้าร่วมวิจัยโดยไม่เจตนา จึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาด้านจริยธรรม ดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ผู้เข้าร่วมวิจัยได้ทราบ พร้อมอธิบายให้เข้าใจ และเปิดโอกาสให้ซักถาม

2. การดำเนินการและขั้นตอนของการวิจัยจะไม่กระทบหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งทางร่างกายและจิตใจ